Antoniewicz, Włodzimierz

"Bronzezeit am Jenissei. Ein Beitrag zur Urgeschichte Sibiriens", Gero v. Merhart, Wien 1926 : [recenzja]

Światowit 15, 199

1932 - 1933

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

Merhart v. Gero. Bronzezeit am Jenissei. Ein Beitrag zur Urgeschichte Sibiriens. Verlag von A. Schroll et C-o. in Wien 1926, 8-ka, 190 str., z 12 tabl. i 6 il. w t.

Dzieło prof. Merharta jest wynikiem kilkuletnich studjów i badań autora na Syberji podczas niewoli. Znajdujemy tam opis warunków geograficznych, w których powstały i rozwijały się kultury syberyjskie epoki bronzu. W kręgu przemysłu bronzowego t. zw. minusińskim, wykazał autor wpływy zachodnie, wschodniorosyjskie, widoczne zwłaszcza wśród siekier bronzowych typu krasnojarskiego. Nie były to prawdopodobnie oddziaływania etniczne, ale raczej wpływy drogą handlu, przenikające z Rosji poprzez przejściowe terytorja uralskie nad Jenisiej. Osobną uwagę skierował autor na styl zwierzęcy w kręgu minusińskim, który wyrósł z korzeni starożytnego Wschodu. Niełatwem zadaniem było opracowanie chronologji epoki bronzu na Syberji. Wydaje mi się zgodnem z rzeczywistością datowanie rozwiniętego okresu epoki bronzu w kręgu minusińskim na VI w. prz. Chr.

Praca prof. Merharta odznacza się ostrożnością sądów, dobrem opanowaniem przedmiotu i szerokiem tłem, na którem dobrze rysują się kontury epoki bronzu nad Jenisiejem. Warto z nią się zapoznać.

W. A.

Goessler Peter. Der Silberring von Trichtingen. Festschrift der Archaeologischen Gesellschaft zu Berlin zur Feier des hundertjaehrigen Bestehens des Archaeologischen Instituts des deutschen Reiches am 21 April 1929. Berlin 1929. 4-o str. 36 + 28 rys. + IV tabl.

Goessler daje bardzo drobiazgowy i staranny opis torquesa srebrnego (wagi 6,744 kg), znalezionego luźno w 1928 r. przy robotach wodnych w Trichtingen (Oberamt Sulz) w wsch. Wirtembergji. Jądro torquesa stanowiła gruba sztaba żelazna, zgięta owalnie. Sztaba była pokryta płaszczem z grubych taśm i drutów wykutych w srebrze i lutowanych w kierunku podłużnym. Płaszcz ozdobiony został ornamentem tłoczonym puncą i wykówanym, podkreślającym poszczególne jego części. Na każdy koniec sztaby został nasunięty mały, skręcany torques, oraz głowa byka odlana w srebrze. Ornamentacja płaszcza, potraktowana geometrycznie, wykazuje podług Goesslera, mimo elementów greckich, zachodni charakter. Jest to ornament celtycki, jak bezsprzecznie celtyckiemi są owe małe skręcane torquesy z końcami w kształcie pieczęci, nasunięte na głowy byków. Torquesy te spełniają rolę łącznika między linearnie ujętym ornamentem płaszcza i zupełnie realistycznie odlanemi głowami byków. Głowy przedstawiają młode byczki rasy bos taurus longifrons. Podając cały szereg reprodukcyj zabytków, które mogą stanowić analogję do torquesu z Trichtingen, Goessler stwierdza, że nie jest on pochodzenia greckiego. Niema w nim również rdzennie scytyjskich pierwiastków. Natomiast istnieją podobieństwa stylowe między torquesem z Trichtingen i scyto-greckiemi wyrobami z Rumunji i z południowo-rosyjskich kurhanów od Dniepru po Kaukaz. Pokrewne elementy wykazują późno-irańskie wyroby z Aleksandropolu i Starobelska, oraz zbliżone do nich zabytki